

РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТА ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розглядається проблема розвитку самостійності у студента, що реалізується в системі особистісно-орієнтованого підходу та заснована на базовій моделі трьох складових: "мотивація – осмислення – розмірковування", яка формує в нього навички роботи з отриманою інформацією і спрямована на пробудження творчої активності. Усі ключові напрямки поліфункціональної моделі навчання складають єдиний ланцюг між світоглядним, моральним, естетичним, що розвиває елементами, які і є гарантом системи освіти в питаннях самостійності студента.

Ключові слова: самоосвіта, саморозвиток, вчитель, індивідуальний досвід, особистісно-професійний саморозвиток..

Постановка проблеми у загальному вигляді... Темпи і масштаби суспільних змін початку ХХІ століття ознаменовані складним переплетенням соціально-економічних чинників, які дали імпульс еволюційному розвитку людської думки, переорієнтувавши її свідомість на ідеали демократії, що передбачає радикальні зміни вдосконалення особистості через освітню сферу.

Оскільки самостійність відіграє провідну роль у становленні світогляду, формує загальну культуру і є необхідною умовою її соціальної активності, то цілком очевидно, що можливості саморозвитку передбачають: по-перше – оволодіння предметної інформації, по-друге – спостереження, мислення, порівняння і аналіз, по-третє – прояв ініціативи студента в пошуках нових знань, за таких умов характерне прагнення до ефективності своєї діяльності, і по-четверте – самоосвіта, що передує на потенційному шляху до самовдосконалення. Таким чином, самостійність являє собою результат психолого-педагогічних умов наближення навчання до самоосвіти особистості з метою повноцінного розвитку природних здібностей [1; 5; 6].

Зазначене вимагає професійно-творчого самовдосконалення особистості як одного з основних напрямів підвищення якості педагогічної освіти майбутнього вчителя початкової школи, системи відповідних педагогічних умов з метою забезпечення здатності його подальшого професійного зростання на будь-якому етапі професійної діяльності вчителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Теоретичні проблеми професійної підготовки і формування особистості вчителя розглянуто в працях С. Вітвицької, О. Дубасенюк, І. Зязюна, С. Сисоєвої, В. Сластьоніна; проблемам професійної підготовки майбутнього вчителя присвятили свої роботи А. Алексюк, В. Безпалько, М. Євтух, В. Кремень, Н. Ничкало, О. Сухомлинська, Л. Хомич; професійній психолого-педагогічній компетентності в сучасній освіті присвячено і праці Н. Бібік, В. Краєвський, О. Пошетун, О. Савченко, Л. Хоружа, А. Хуторський та ін.

Реформування системи професійної освіти – головне завдання навчання і виховання самостійної особистості, одним з механізмів вирішення якої є диференціація навчання з метою розвитку студента з урахуванням його інтересів і можливостей. Причому диференціація припускає умови, за яких важливим є не те, якою має бути особистість, а те якими будуть основні шляхи процесу її становлення в системно-соціальній концепції освіти з урахуванням загальних особливостей педагогічного генезису, що відображає сукупність стратегії людського буття, механізму перебування особистості в суспільстві. Диференціація навчання передбачає сукупність всіх елементів сучасної освітньої системи, які не просто включені в процес взаємодії, а є головною особливістю їх зв'язку і розглядаються в якості системоутворюючих компонентів по досягненню результату навчання, де одним з критеріїв можна вважати розвиток самостійності, який знаходиться в центрі освітнього процесу зі своїми потребами, мотивами, цілями і переконаннями [3; 4; 6].

На основі аналізу різних підходів до дослідження самоосвітньої діяльності виділяємо три загальних напрями, в межах яких це питання розглядається протягом майже двох століть, а саме: гуманістичний, дидактико-методичний та психолого-дидактичний аспекти.

Засновником першого із вказаних напрямів – гуманістичного – прийнято вважати давньогрецьких вчених (Архімеда, Сократа, Платона та ін.), які виходили з того, що розвиток мислення людини здійснюється якісно лише у процесі самостійного вдосконалення особистості, а розвиток її здібностей – на основі самопізнання. Ідеї самостійної пізнавальної діяльності як засобу розвитку людини розвинено наприклад, у працях Ж.-Ж. Руссо, Й.Г. Песталоцці, Г.С. Сковороди та ін. Ф.-А. Дістервег зауважував, що людина лише до тих пір здатна насправді виховувати та навчати, доки сама працює над своїм особистим вихованням та освітою [3; 4].

Різні аспекти методології розвитку самостійності особистості в процесі навчання знайшли відображення не тільки в роботах багатьох педагогів-практиків, але і в роботах класиків психолого-педагогічної та методичної літератури. Ще в ХІХ столітті на розвиток самостійності при вивченні природничих дисциплін звернув увагу А.Я. Герд, який зауважував про важливість самостійно проведених спостережень та зроблених висновків, міркування на основі фактів отриманих за результатами спостереження – як форми мислення, якими вони повинні

оволодіти. У ХХ столітті проблему розвитку самостійності розглядав Я.А. Коменський, який зазначив, що тільки те, що добре усвідомлене розумом можна вивчити напам'ять [2; 3; 4].

Варто зазначити, що і сьогодні питання самостійності вельми актуальне, оскільки продовжує впливати на успішність навчальної діяльності за рахунок сили мотивації студента. Визначення сутності, завдань, мети та основних напрямів розвитку самостійності студентів, аналіз психолого-педагогічної літератури, методичних джерел та практичної роботи дозволив нам відповісти на питання: яка роль самостійності в навчальній діяльності вищого навчального освітнього закладу при викладанні психолого-педагогічних та фахових дисциплін? Які основні напрямки і межі розвитку самостійності студента?

Формулювання цілей статті... Перераховані аспекти визначають напрями модернізації методології розвитку самоосвітньої діяльності та самостійності в системі професійної освіти, що визначає орієнтацію на особистість студента як на пріоритетну цінність, яка передбачає гармонізацію взаємин педагогів і студентів. Звідси, мета педагогіки саморозвитку зовсім не знання самі по собі, а розвиток у студента мотивації до самовираження. У цій статті нами проаналізована і подана характеристика елементів методології розвитку самоосвітньої діяльності та самостійності студента.

Виклад основного матеріалу дослідження... Варто відзначити, що на початковому етапі навчання студенти-першокурсники не мають єдиної інформаційної бази, в основному, їх знання носять поверхневий характер, відчувається механічне запам'ятовування матеріалу, а не його осмислення, вони по-різному організують свою навчальну діяльність, самостійну роботу, не мають чіткого уявлення про наукову її організацію. Певна частина не підтверджує оцінки "добре" і "відмінно", які ними були отримані по закінченні основної школи. Тобто, якісна характеристика знань першокурсника залишає бажати кращого. Цей факт підтверджує нам необхідність пошуку нових більш ефективних методичних засобів удосконалення процесу навчання студента, основоположним ланкою яких є укрупнення обсягу міждисциплінарного матеріалу. Крім того, навіть у тих випадках, коли студент може досить повно висвітлити раніше отриманий фактичний матеріал, складається враження, що у нього відсутнє уявлення про загальні закономірності дисциплін та навчальних циклів. Студент першого курсу недостатньо чітко і повно викладає основні закономірності навчальних предметів, немає повного і конкретного обсягу знань шкільної програми, що стосується зовнішнього і внутрішньопредметного зв'язку, тому, уже за перший рік навчання викладачам відповідних навчальних дисциплін, необхідно ліквідувати: найбільш типові недоліки і прогалини в знаннях студента; відсутність цілісного розуміння міждисциплінарних процесів; невміння простежити перехід від простих процесів до більш складних тощо. У зв'язку з цим, реалізація навчальних програм предметів здійснюється нами за рахунок модернізації фактичного матеріалу дисциплін на основі циклічності системи навчання з урахуванням доцільності створення єдиної поліфункціональної системи, в якій зберігаються принцип доступності, єдності теорій, визначається обсяг теоретичного матеріалу, реалізується ступінь його науковості, формується мотивація діяльності студента тощо.

Такий підхід стає ключовим, що створює переваги для розвитку самостійності навчання над традиційною методикою, оскільки дозволяє вести міжпредметні планування на осмислене сприйняття студентом фундаментальних знань суміжних наук, а також припускає постановку і осмислення цілісності всього змісту освіти.

Зміст даної статті передбачає розкрити не тільки багатосторонні можливості методології розвитку самоосвітньої діяльності та самостійності студента, в ній представлено комплекс взаємодоповнюючих компонентів розвивального навчання, найважливішим з яких вважаємо компонент розвитку самоосвітньої діяльності та самостійності, що вимагає відповідного перетворення змісту за рахунок переходу від предметно-центристського підходу до особистісно-центристського, що дозволяє ліквідувати розрив не тільки між різницею у підготовці студентів, а й, природно-наукового, цілісного розуміння міждисциплінарних зв'язків.

Виключно важливими аспектами компонентів розвитку вважаємо, по-перше, створення єдиної стратегії поліпредметної (метаметодичної) програми розвитку у студента мотивації до самостійності в процесі навчання; по-друге, розкриття його здібностей з метою оптимізації особистісного самовизначення, і, по-третє, виховання навичок саморозвитку студента в процесі наукового пізнання. Тобто, передбачуваний результат щодо навчити студента вчитися, на наш погляд, можна сформулювати як придбання ним певної методологічної компетентності, основним завданням якої є світоглядний розвиток професійної освіти, в основі якої є осмислення ним певних видів та ролі знань у процесі розуміння значення освіти у власному житті [1; 2; 6].

Зауважимо, що навчальні дисципліни відповідного кваліфікаційного рівня підготовки майбутнього вчителя початкової школи володіють великими розвиваючими можливостями, які за рахунок системи поетапного розвитку мислення та навчальної діяльності студентів сприяють формуванню у них умінь аналізувати в окремих навчальних предметах складові частини з подальшим синтезом цих частин в єдине ціле, пізнаючи їх взаємодію та взаєморозуміння, де компоненти розвитку самостійності студента реалізуються в рамках системи репродуктивного, продуктивного та інтелектуального рівнів. Так, в один і той же період часу аудиторного заняття, певний визначений рівень зароджується, а інший вдосконалюється, а згодом всі рівні створюють єдиний

ланцюжок інструментарію педагогічного заняття, що включає в себе: розробку найбільш доцільних методів, прийомів, форм організації навчального процесу з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій, зокрема електронний ресурс; відтворення інформації що одержана з подальшим "копіюванням" дій по заданому зразку на основі розроблених викладачами навчально-методичних комплексів, в яких пропонуються завдання, побудовані з урахуванням відповідних методичних прийомів і які спрямовують творчу діяльність за рахунок частково-пошукового характеру (перенесення активності студента в русло особистісно-орієнтованого підходу і мотивувацької гототності до самовдосконалення); самостійну діяльність студента по "переносу" отриманих знань у нові педагогічні ситуації (атмосфера зацікавленості кожного студента); розробка системи диференційованого підходу як мотивація студента до самовдосконалення, а саме формулювання особистих цілей та наполегливість у їх досягненні [2; 5; 6].

Алгоритм певних рівнів навчального процесу спрямований на виявлення і використання розумової діяльності, в яких студентом засвоюються засоби управління своїми розумовими діями. Таким чином, загальна мета міждисциплінарного розвитку самостійності студента конкретизується в цілому спектрі завдань, які вирішуються за рахунок його інтелектуальних здібностей, а саме, ієрархії вміння класифікувати, порівнювати, систематизувати, аналізувати і узагальнювати різного роду тематичні та міжпредметні напрямки. Однак, іноді у вирішенні питання навчання студента самостійності виникає ситуація, яка часто актуалізується потребою в розробці іншої концепції навчання, що підсилює ступінь інтеграції освітнього процесу в єдності педагогічних, психологічних і соціальних наук. Зважаючи на те, що самостійність, самоосвітня діяльність – завжди є одним з найпотужніших двигунів зростання особистості, яка дає результати стійких знань, умінь і навичок, це спонукало нас до пошуку засобів вирішення проблеми поліпшення якості професійного навчання і дозволило вирішувати основні питання з позиції установки закономірності навчання на основі міжпредметності, посилюючи мотиваційний аспект навчального процесу з формування наукового світогляду і розвитку основних дидактичних понять. Тобто, поліпредметне партнерство забезпечує цілеспрямоване вирішення комплексу освітніх завдань багаторівневого характеру за рахунок переосмислення методології вдосконалення самоосвітньої діяльності студента [3; 5; 6].

Особливість саморозвитку студентів у процесі навчання пов'язана з характером і структурою пізнавальної діяльності на всіх етапах інтеграції фактичних знань в рамках забезпечення цілісного бачення ідеї реформування системи освіти. Найбільш повно ця ідея реалізується засвоєнням двох взаємопов'язаних між собою сторін, а саме – розуміння того, що підлягає засвоєнню і з якою метою, а також закріплення засвоєного з метою подальшого застосування. Тобто у розвитку самостійності обидва способи використовуються в єдності, де поступово зростає важливість індивідуальної роботи. Професійний саморозвиток вчителя – це активний, безперервний, керований ним самим процес якісної зміни особистості, який є результатом не зовнішніх впливів, а своїх власних зусиль, що має свою структуру, з набором взаємодоповнюючих, взаємопроникаючих процесів особистісного розвитку – становлення, розвитку і саморозвитку, кожен з яких має свій зміст [2; 3; 6].

Проблема становлення цілісності процесів розвитку та саморозвитку в просторі вузу і післявузівської освіти обумовлена інтеграційними процесами, які несуть в собі дві найважливіших переваги: по-перше – можливість компенсації втрат або дефіцитів особистісно-професійного саморозвитку; по-друге – досягнення нової якості результатів професійної діяльності. У дослідженні показано, що становлення цілісності освітнього простору саморозвитку передбачає створення нових спільних структур з новим рівнем системної взаємодії. Багатовимірність, багатовекторність дидактичного простору саморозвитку вчителя є результатом інтеграції освітніх підсистем, що розрізняються за рівнями своїх цілей, завдань, традицій, якісного стану тощо. Саме поліструктурність дозволяє розглядати єдиний освітній простір саморозвитку як однаковість, а як умову збагачення і розвитку одночасно і автономних структур, і всіх системи, що розвиваються, як безліч взаємодіючих різновеликих освітніх систем (просторів) різного рівня. Кожен суб'єкт професійно-динамічної системи, відповідно входить до інформаційно-дидактичного простору саморозвитку, за рахунок взаємозбагачення і взаємодії розширює можливості професійного саморозвитку [1; 2; 5].

Організація педагогічної взаємодії всередині дидактичного простору дозволяє націлити майбутнього педагога, а також і початківця педагога на безперервне самовдосконалення, з метою – наблизити, підняти особистість майбутнього вчителя і педагога-практика до рівня суб'єкта особистісно-професійного саморозвитку, на якому кожен стає організатором свого особистісно-професійного саморозвитку (К.А. Абульханова-Славська, Ш.О. Амонашвілі та ін).

Так званий процес "підняття" майбутнього вчителя до рівня суб'єкта особистісно-професійного саморозвитку характеризується підвищенням рівня і розширенням способів професійної взаємодії. У процесі становлення майбутнього педагога відбувається оволодіння необхідними діями для надання їм потрібного напрямку, а потім – оволодіння педагогічними ситуаціями (розвиток), далі на їх основі – побудова відносин і педагогічної взаємодії, і через їх саморегуляцію (саморозвиток) – організація особистісно-професійного саморозвитку педагога (О. Дубасенюк, І. Зязюн, В.О. Сластьонін та ін).

Теоретичне дослідження проблеми дозволило виявити, що основою розвитку самостійності студента, саморозвитку в процесі взаємодії в середовищі дидактичного простору виступає індивідуальний досвід (А.А. Деркач, Е.Ф. Зеєр та ін.). Індивідуальний досвід є джерелом переконань, що визначають особистісне зростання. У досвіді виражається цілісність особистості вчителя, її несхожість на інших, що породжує прагнення досягти більш високого рівня професійного розвитку – самореалізації. В індивідуальному досвіді реалізується ефективна форма організації процесу саморозвитку – включеного особистісно-професійного саморозвитку вчителя [2; 4; 5; 6].

Активний обмін досвідом у освітньому просторі визначає професійний орієнтир як образ педагога, створений в умовах реального часу в процесі професійної взаємодії і діяльності, як приклад, наслідування і порівняння діяльності та особистісних взаємин. Професійний орієнтир для майбутнього вчителя, а також і для початківця педагога являє собою визначену мету (як зразок) свого особистісно-професійного саморозвитку.

Висновки... Таким чином, цільова установка навчального процесу з розвитку самоосвітньої діяльності та самостійності студентів факультету початкового навчання є орієнтація на засвоєння знань, умінь і навичок студента в умовах творчого самовдосконалення, сутність якого полягає в цілеспрямованому включенні студента до процесу навчання за рахунок форм, методів і засобів щодо формування навчально-організаційних його вмінь. А основне завдання викладачів полягає в практичній реалізації оригінальних ефективних педагогічних прийомів, що розвивають самостійність студентів на основі особистісно-орієнтованого підходу.

Технологія розвитку самостійності у студента в нашому дослідженні реалізується в системі особистісно-орієнтованого підходу, що заснована на базовій моделі трьох складових: "виклик – осмислення – розмірковування", яка формує в нього навички роботи з отриманою інформацією і спрямована на пробудження творчої активності. Тобто, зміст навчального матеріалу вибудовується в певній логічній послідовності, яка дозволяє представити інформацію в систематизованому цілісному вигляді, виокремити причинно-наслідкові зв'язки, порівняти попередню інформацію з новою, а також, зрозуміти отриманий матеріал в міжпредметній і внутрішньодисциплінарній залежності. Усі ключові напрямки поліфункціональної моделі навчання складають єдиний ланцюг між світоглядним, моральним, естетичним, що розвиває елементами, які і є гарантом системи освіти в питаннях самостійності студента. Кінцевим же результатом цього ланцюжка в ланці "особистість" і в ланці "суб'єкт" діяльності є навчання і розвиток індивідуальності в контексті моделі "якість на виході" [3; 6].

Подальші дослідження передбачають визначення критеріїв та рівнів самостійності студентів всіх курсів навчання та обґрунтування динаміки змін з метою удосконалення самоосвітньої діяльності студента проявом всього періоду навчання у вищому педагогічному навчальному закладі.

Використана література :

1. Андрущенко В.П. Вища освіта : інноваційні зміни в контексті глобалізації // Економіст. – 2003. – січень (№ 1–2). – С. 2.
2. Байбара Т. М. Компетентнісний підхід в початковій ланці освіти : теоретичний аспект / Т. М. Байбара // Початкова школа. – 2010. – № 8. – С. 46-50.
3. Волкова Н.П. Педагогіка вищої школи : Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. П. Волкова. – К. : Вид. центр "Академія", 2002. – 576 с.
4. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти : монографія / Н. В. Гузій. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 243 с.
5. Дубасенюк О.А. Методи формування професійної умілості майбутніх вчителів // Шлях освіти. – 1998. – № 3. – С. 37-40.
6. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навчальний посібник / Упоряд. : І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К. : Виц. шк., 2006. – 606 с.

Миненок А.А.

РАЗВИТИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТА КАК УСЛОВИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНО ТВОРЧЕСКОГО САМОУСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье рассматривается проблема развития самостоятельности у студента, которая реализуется в системе личностно-ориентированного подхода и основана на базовой модели трех составляющих: "мотивация – осмысление – размышление", которая формирует у студента навыки работы с полученной информацией и направлена на пробуждение творческой активности. Все ключевые направления полифункциональной модели обучения составляют единую цель между мировоззренческим, нравственным, эстетическим, развивающим элементами, которые и являются гарантиями системы образования в вопросах самостоятельности студента.

Ключевые слова: самообразование, саморазвитие, учитель, индивидуальный опыт, личностно-профессиональное саморазвитие..

Minenok A.

DEVELOPMENT OF STUDENT'S AUTONOMY AS A CONDITION OF PROFESSIONAL AND CREATIVE SELF-IMPROVEMENT OF A PRIMARY SCHOOL TEACHER

One of the mechanisms to solve the problem of reforming the system of vocational education is differentiation of training to develop students taking into consideration their interests and abilities. Moreover, the differentiation assumes the conditions under which it is important not what a person should be, but what the main ways of its formation in the system-social concept of education with the general features of pedagogical genesis in mind will be.

Theoretical study of the problem revealed that the basis of students' autonomy and their self-improvement in the process of interacting in the didactic environment is their individual experience. The individual experience is the source of beliefs that determine personal growth. In the experience the integrity of the individual teacher is expressed, its difference from others that generates the desire to achieve a higher level of professional development – self-realization. In individual experience an effective form of organization of self-developing is implemented. That is the included personal and professional teacher's self-development.

Active exchange of experience in the educational environment determines the professional guideline as teacher's image created in real time in the process of professional interaction and activity, for example, following and comparing activities and personal relationships. Professional guideline for future teachers, as well as for novice teachers is the stated purpose (as a model) of their personal and professional self-development.

Technology of development of student's autonomy is realized in our research in the system of person-oriented approach based on the basic model of three components: "challenge - understanding - thinking" that forms skills of work with received information and is aimed to awaken creative activity. All key areas of multifunctional model of training form a single chain between the philosophical, moral, aesthetic, developing elements, which are the guarantor of education system in matters of student's autonomy.

Key words: self-education, self-development, teacher, individual experiences, personal and professional self-development.

Подано до редакції 27.03.2015.

УДК 378.22.091.33:613/614«712»

© 2015

Новописьменний С.А.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я У СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглядається проблема формування базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я у процесі їх професійної підготовки у педагогічних вищих навчальних закладах. Аналізується навчально-методичне забезпечення процесу підготовки майбутніх учителів з основ здоров'я, зокрема, склад та структура навчально-методичного комплексу дисципліни. Пропонується практичний підхід до розробки дистанційного курсу як складової навчально-методичного забезпечення для вивчення професійно орієнтованих дисциплін за допомогою Google Sites..

Ключові слова: майбутній учитель з основ здоров'я, професійна підготовка, навчально-методичне забезпечення, навчально-методичний комплекс дисципліни, дистанційний курс.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні професійна підготовка майбутніх учителів з основ здоров'я (МУОЗ) означає підготовленість їх як фахівців до виховання в учнівської і студентської молоді ціннісного ставлення до життя та власного здоров'я, до здоров'я інших людей, до формування бажання вести здоровий спосіб життя, яке має стати життєвим орієнтиром кожної сучасної людини. Учитель з основ здоров'я, з одного боку, є носієм базових знань про здоров'я, здоровий спосіб життя, культуру здоров'я, а з іншого – суб'єктом навчально-виховного процесу, який зорієнтований на збереження здоров'я учнів (студентів) та власного здоров'я, формування мотивації у дітей та молоді до здорового способу життя. У сучасних умовах інформаційного суспільства підготовка МОУЗ повинна забезпечувати більш інтегровані психолого-педагогічні та медико-біологічні знання, уміння і навички (ЗУН), базові компетентності МУОЗ для ефективної організації педагогічної, здоров'язбережувальної та просвітницької діяльності. Велике значення для реалізації цих завдань є навчально-методичне забезпечення процесу підготовки МУОЗ

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Концептуальні засади організації навчально-виховного процесу у ВНЗ досліджувалися багатьма українськими педагогами та науковцями: О. Бідою, Я. Болюбашем, М. Гончаренко, С. Гончаренком, В. Горашуком, М. Гриньовою, С. Страшком, І. Зязюном, А. Кузьмінським, Н. Ничкало, В. Радупом, М. Фіцулою та ін. Проблемам підготовки навчально-методичного забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі присвячені праці таких дослідників, як О. Гулай, О. Жорнова, Н. Кононец, С. Кустова, В. Матейчик, Я. Рудик, І. Семененко, М. Степко, В. Шинкарук та ін.

Розробкою навчально-методичного забезпечення для підготовки МУОЗ займаються М. Гриньова, М. Гончаренко, С. Страшко, Т. Бойченко, Л. Ващенко, В. Давидюк, О. Савченко, І. Кривич, В. Білик, А. Босенко, Т. Воронцова, С. Дем'яненко, Г. Мегалінська, О. Кучменко, Л. Пакербасєва та ін.

Незважаючи на велику кількість наукових праць, проблема навчально-методичного забезпечення у педагогічних ВНЗ для формування у МУОЗ базових компетентностей залишається актуальною та недостатньо розробленою.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає в аналізі існуючого навчально-методичного забезпечення та практичних підходах щодо його розробки в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження... Навчально-виховний процес підготовки МУОЗ у педагогічних ВНЗ є системою організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти, який відповідає освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр» відповідно до державних стандартів освіти. Він